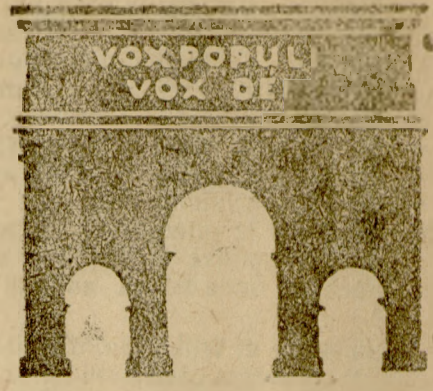

RENAȘTEREA ROMÂNĂ

ZIAR NAȚIONAL-POPORAN INDEPENDENT

Editor: V. Hotăran, I. Martin, căpitan M. Răduța.

Apare în fiecare seară cu ultimele știri din lumea întreagă.

Director și responsabil: V. Hotăran. Administrator: I. Martin.

ABONAMENTE: Dobroea de Carpați și Bucovina: 80 coroane anual, 42 coroane pe 6 luni, 22 coroane pe 3 luni. Cu numărul 30 fileri. - Dincolo de Carpați: 75 lei anual, 40 lei pe 6 luni, 22 lei pe 3 luni. Cu numărul 25 bani.

La hotare...

Iluziile și sugestia au dus puține pe la glorie și mărire trănică și pe multe pierzare și dispariție. Măniile de „poziții alese”, de națiuni create spre a stăni asupra altora cu forța brută, totuna s'au sfârșit, cu căderea eroilor din închipuirilor bolnave în prăpastia aică și neagră a realității aspre.

Așa au pățit-o și maghiarii. Imprejurabile, interese speciale, ale onorabile Puteri, i-au susținut pe tronul de aur plămănit, ridicat pe coaja subvulcanului clocotitor și într'adevăr trebuie să fi fost nebunia lor ca să vadă încotro purced. Cine umbliă cu în nori nu se poate să nu se poticască și să nu dea cu nasul de pământ. Juru prea firesc acesta.

Ciudat și neobișnuit este însă că după fi-ai spart odată strașnic capul, și s'au zădat mâinile și picioarele, să trăiești tot nori, să fii tot sub puterea nenorocită unei idei absurde, sprijinită pe nisipul tururilor doar. Atunci nu mai poate fi ba decât de cazuri patologice și interia energetică și neșovăitoare a medicului nu mai poate fi amănată. Pentru neobișnuiți primejdioși ordinii publice societatea creat cămășile de forță și dușurile reci...

tentativ armele împotriva noastră. Nebunia a ajuns deci în stadiul de a nu mai putea fi tolerată fără primejdiurea siguranței publice și deaceia trebuie să punem mâna pe cămașa de forță, să o avem gata în orice moment.

Persecuțiile efective ale maghiarilor organizați în bande în toate ținuturile românești încă neocupate de armata română sunt mai mult decât revoltătoare și strigățul lor de ajutor ne sfâșie inima, în timp ce generalul maghiar trecând în revistă trupele sale bolșeviste din Arad, le vorbește de „asigurarea prin arme a întregității teritoriale a Ungariei”.

Nu mai putem privi lucrurile cu liniștea nepăsătoare de până acuma, fără a primejdiu viața soțiilor, mamelor și copiilor noștri, fără a lăsa pradă lăcomiei, bolșevicilor maghiari avutul agonisit cu atâta sudoare de sânge. Și nu numai noi. Prietenii noștri sași, după hotărârea adusă de marele lor sfat național la Mediaș sunt într-o situație cel puțin la fel cu a noastră, dacă nu mai rea. Pe prietenul care te-a părăsit te răzbuni mai cu sete decât pe inamicul secular.

Deaceia la fel trebuie să răspundem la chemarea țării, inamicul e aproape, gata să ne atace în orice moment și îndărjirea lui față de noi și față de Sași nu cunoaște margini nici măsură. Nu un capriciu al Consiliului dirigent sau cine știe ce socotelii secundare vă cheamă la arme: nu, viața celor ce vi-s dragi, asigurarea avutului nostru vă cheamă la hotare și cel ce nu răspunde păcățește în primul rând împotriva sa și a țării sale.

La acestea trebuie să se gândească preoții și învățătorii noștri când simt că poporul e în nedumerire sau când agenții ai dușmanului caută să le îndrumeze cugețul pe căi protivnice intereselor neamului: la acestea trebuie să se gândească frații noștri sași când glasul de aramă li cheamă dela căldura și liniștea căminului îmbelșugat la sbuciumul oștirii — și atunci nu credem că s'ar mai găsi vre-unul care să stea și o clipă numai la îndoaială.

De altfel nebunilor de teapa maghiarilor de obicei ajunge să le arăți numai cămașa de forță ca să se potolească și să-și mai piarză din îndrăsneală, așa că oțele multe n'o să scuipă puștile românești....

În fața unui asemenea caz patologic ne noi și lumea întreagă, când primim la proclamele sbirilor noștri de ieri. Potrivnic cărei legi omenesii au trăit din sângele stră sute de ani ținându-ne sub cea mai mîă apăsătoare, răzând cu un revoltător cîm de durerile noastre, până când au a-să dea cu capul de realitate, până în alții le-au adus aminte cu forța cănd chip omenesc, trebuie să se și poarte lucrăta ca oameni.

Naționalitățile au răsuflat ușurate de ul jug și fără excepție s'au lăpădat imede crâncenul călău: Ungaria s'a desembrat sub privegherea și cu aprobarea țantei, fără ca maghiarii să se fi coborâst din norii în care trăiau. Se cred astăzi stăpâni pe vechile hotare, visează stărea integrității teritoriale și isgonirea celor de „ocupațiune” cu deosebire din deal.

Ce le pasă lor de spiritul vremurilor de principiul lui Wilson, de drepturile țare și de voința Europei! Nimic nu să audă.

Și câtă vreme visarea lor bolnavă s'a rgnit doar la campanii de ziare, la gâte izolate, la protestări și memorii, în avut nimic de zis: cu zămbetul celui are de partea sa toată dreptatea di-ă și pământătească, am zămbit.

Orbirea lor merge însă și mai departe, organizat bande, au căutat să ne scude în văltoarea de moarte a bolșevismului, au căutat să ne ruineze industria și anțele, iar astăzi își ascut pe față și os-

Am fondat ziarul pentru că am simțit cnie-marea și datorită de a o face pentru apărarea neamului românesc, care sub ochii noștri se încheagă într-o singură țagă unitară. Am adus jertfe materiale neproporționate cu puterile noastre modeste și muncim zi și noapte, jertfim fiecare moment al cugetării noastre ca să putem servi publicului cu orientări, despre cari suntem convinși că sunt în interesul României democratice, care se naște în zilele istorice ale prezentului.

Cei puțini, cari primind și cetind ziarul dela început au putut înțelege unele dedesubturi din multe cauze deocamdată nu se puteau da publicității, din cari totuși se putea înțelege că am avut de luptat și cu unele piedeci nu de caracter tehnic, ci puse din adins în calea năvălirii noastre puternice, *acela vor ști aprecia rostul și valoarea muncii noastre.* Prin voința noastră de fer, le-am invins pe toate... Da, voința noastră era de fer; ea a câștigat însă putere din împrejurarea că mii de cetitori își ridicase glasul pentru cauza noastră justă și ca a fost un bărbat, din încrederea celor 100 mii de oameni adunați la Alba-Iulia și a milioaneilor rămase acasă, fiind investit cu puterea cea mai mare care o poate da o națiune în mâna unuia din fiii săi, *ne-a înțins mâna de ajutor „sine ira et studio”*...

Acest bărbat sunteți d-voastră, domnule președinte al Consiliului.

Dvoastră cu obiectivitatea superioară ce vă caracterizează, ne-ați declarat, că ziarul nostru îi veți da tot atâta hârtie, cât și ziarului guvernamental care va apare, și conform promisiunii a-cesteia ni s'a și pus la dispoziție o cantitate oarecare.

Acum avem de luptat cu alte greutăți. *Zilnic primim scrisori și în fiecare moment ne cercetează cineva cu plânsoarea, că ziarul nu sosește la vreme, ba nu sosește de loc.*

Convinși de dreptatea cauzelor noastre cu toată încrederea vă rugăm, să binevoiți a lua următoarele dispozițiuni: (încă înainte de a apare organul semi-oficial al guvernului).

1. ca poșta să transporte cu cea mai mare punctualitate ziarele, —
2. ca ziarele cenzurate să poată trece liber în România, —
3. ca armata română de ocupație să nu împede răspândirea ziarului pe teritoriul ocupat, —
4. ca forurile de cenzură ale armatei române să dea imediat liberă trecere tuturor scrisorilor, ziarelor și telegramelor pentru ziare, —
5. ca autoritățile civile și militare să ne dea tot sprijinul în împlinirea misiunii noastre grele.

Cerem acestea cu atât mai vărtos, cu cât poșta din părțile ocupate de maghiari (cu toate că suntem aproape în stare de război cu ei) ne transmite fără nici o piedică, regulat, scrisorile dela Pesta până la Arad, de unde le primim cu mari greutăți.

Avem ferma speranță că și armata română, care poate fi sigură de cel mai bun patriotism al nostru, ne va da tot sprijinul în lupta noastră în contra inamicului din înăuntru și din afară.

Vă rog deci, dle președinte să primiți expresiunea celei mai mari considerațiuni.

În numele fondatorilor:
V. Hotăran, director.

Partidul național se mișcă
Pentru gasconii noștri.

Câtă vreme Consiliul dirigent — nefiind încă un organ oficial evacuat de sârbi — nu este în situație de a începe activitatea și între dragii noștri țărani — gasconii neamului românesc — veș și istoricul partid național își începe munca agitație — între șvabi.

Partidul național din Timișoara (?) a lansat apel în limba germană către locuitorii șvabi Bănat, în care asigură poporul acesta blând muncitor, că România așezată pe baze demote va asigura pe deplin dezvoltarea națională, turată și economică a fraților noștri șvabi.

Inregistrăm cu deosebită satisfacție acest spontan și hotărât al partidului național, care mai urmări bune va putea avea pentru aprecia justă a drepturilor noastre de către confederația de pace și pentru consolidarea noastră înăuntru.

Am fi dorit, ca partidul național să adreseze primul rând și fraților noștri de un sânge din noi câteva cuvinte de mângâiere și îmbărbătare, ba să arate, au suferit atâta pe urma volinților sârbești. Și până ce se va întâmpla aceasta partidul socialist poate și va preveni! noi, — și trimis totuși numerii ziarului nostru în țară, căutând și prin aceasta a ne mângâia frații și făcându-le cunoscut că suferințele lor au fost unite cu compătimire iubitoare de întreaga țară românească și că toate forurile noastre legale — mai ales la conferința de pace — au put și fac tot posibilul pentru eliberarea lor.

Noi întotdeauna am cercat, ca, cu modestele noastre puteri, să apărăm interesele naționale prin rarea cea mai aprigă a Bănatului. „fruncea româncului”!

V. Hotăran.

Situația în Germania
Năzuințe de socializare — Pierderile industriale — Situația economică — O țară în care nu se mai lucrează — Urmările

Berlin, Februarie.

Germania se găsește astăzi amenințată de mari catastrofe, fără a-i sta în putință să le amâne pentru mult timp.

Patruzeci de ani de ani de muncă încordată și patru ani și jumătate de luptă uriașă a mângâiat poporul german cu visul că țara lor va ajunge „Deutschland, Deutschland über alles...”

Astăzi însă, când adevărurile se răspândesc pretutindeni din ce în ce mai tare, pe zi ce merge se micșorează energia de muncă a poporului german. Încep a se număra săracii între ei, și numărând și pe bogați, se văd că sunt mai mulți și mai puternici cei dintâi.

După ce poporul german a ajuns starea înfloritoare în cultură și manifestare etnică, să ni-zuește acum la socializarea acestei vieți. Chestia e la ordinea zilei. Cercurile politice păstrează până în momentul de față o oarecare rezervă și încep a recunoaște înaintea opiniei publice că este prea de timpuriu rezolvarea problemei care bătute Rusia. Muncitorimea orașelor germane pe care foamea o face să se învârtăască mereu în același cerc de idei (ideea principală, că ea are puterea de a lua în stăpânire tot și toate bunurile pe cari le produce), nesocotește situația precară a uriașei industrii, în împrejurările de azi, când socializarea ori comunitatea bunurilor ar fi o sântură în întuzere, făcută cu mâinile legate. Tabelele statistice, bilanțele și rapoartele financiare ale stabilimentelor micelor, fabricilor, chiar cele cari sunt proprietatea statului, arată deficiente foarte mari.

Cât privește industria privată, starea ei este „trostlos”, cum ar zice germanul. Zi de zi neaj-sururile devin insuportabile.

După războiu în fiecare stat industria va suferi mult, trebuind să revină la ogașele vechi, când în loc de tunuri și obuze se fabricau mașini sau ace de cusut.

În Berlin, la Essen — Krupp în provincia Ruhr și Sahr unge se desvolta cea mai mare industrie din Europa, muncitorii sunt cuprinși de vârtejul grozav al bolșevismului și s'au pus în grevă. În Silezia greva a amuțit 66 de mine de cărbuni, iar pe valea Ruhrului, nu se lucrează în 17 mine.

Nimeni nu lucrează nimic, în schimb toată suflarea muncitoare cere urcări de plată. Toți fac politică și amenință guvernul. Societatea tramvaielor și de electricitate în Berlin are lunar 3 milioane pierdere. Căile ferate poartă de pe acum urmările pagubei aduse de muncitorimea leneșă. În Capitala trei părți din muncitori sunt ocupați să facă politică pe străzi. Societatea Krupp care a lucrat cu 40 mii de funcționari și ingineri și cu 360 de mii de muncitori, la sfârșitul lunii trecute în urma grevelor și a urcării de salarii a fost nevoită se închidă o parte din fabrici și are 2 milioane mărci pe zi pierdere. Mândria Germaniei de odinioară și sufletul întregii industrii a țării, va dispăre încă în anul acesta. America, Anglia, Franța va nimici-o cu ieftinătatea și concurența grabnică a produselor, fără să le pese că sute de mii de muncitori și milioane de sfrute de ale familiilor acestora vor rămâne pe drum.

Unele ramuri ale industrii dau drumul la muncitori, iar celelalte ramuri, muncitorii nu lucrează. Cale de trei ore dela marginea Berlinului, sunt minunatele ținuturi de cărbuni din Niederlausitz. Direcțiunea cauză în raptul capului 20.000 de muncitori. Abia 1000 au intrat în serviciu, până când aici în Berlin de dimineața începând 100 de mii de guri strigă „jos guvernul” dela care totuși primesc încă un ajutor de 8 mărci pe zi.

Munca scade zi de zi, ajutoarele celor cari nu lucrează cresc mereu, iar hârția-bancnotă se înmulțește necontenit. La începutul anului 1918 banca țării avea în circulație 22 miliarde mărci hârție, la finea anului 44 miliarde și la finea lui Ianuarie 1919 încă 10 miliarde.

Conducătorii de azi ai Germaniei și-au pus toată nădejdea în Constituția apropiată unde cred că pot limpezi situația. Vom vedea însă ce poate aduce noul Parlament.

Coresp. Daily Mail

Legământuri sfinte

Graul unui bănațan

Boala serioasă a vieții noastre publice e lașitatea. În decursul războiului, înainte și după el, pacinicii conducători n'au avut îndrăzneala să-și desfacă steagul, să ia asupra lor răspunderea celor care cred că ar înfățișa adevărul și să-și potrivească faptele după dorințele și nevoile poporului. Și azi îi văd că socotesc că e mai cuminte și mai priceput lucru să nu se depărteze de micile obiceiuri de frământare de partid și obicei de căpățâială. Nu-și dau seamă, că la Paris prin nimerirea contractului legat cu România, monarhiile și republicile „din mila lui Dumnezeu” cu armate la spate gata să îndeplinească orice, vor zdrobi un argument de neînvinș: dreptul popoarelor de a se cărmui de sine, fiindcă au în ele puterea aceasta. În tot decursul războiului am avut frica că monarhiile republicane, ale lumii de ieri, și republicile constituționale de azi — la fa-cerea contractelor se vor împotrivi voințelor popoarelor. Așa se pare. Cel slab și priceab nu se poate opune deocamdată, dar înainte de a sfârși, zice:

Domnilor șefi ai consiliului, sfetnici ai tronului României mari, dați-mi voie a vă adresa o vorbă; a vă aduce aminte, o mare, o solemnă făgăduință. Eram la adunarea dela Alba-Iulia; unirea țării surorii se proclamase de către toată toată suflarea românească. Erau acolo dela Nistrul până la Tisa mulți. În acea zi, de 1 Decembrie, d-voastră a-ți zis la tribună cu glas emoționat: decretăm unirea Ardealului, Bănatului și părților Ungurene cu România mamă și cu surorile ei Bucovina și Basarabia. Trăiască România Mare!

Când d-voastră ați zis aceste cuvinte sfinte pentru cei cari au înghețat, s'au înecat, au fost împușcați și spânzurați pentru acest ideal; d-voastră ați luat o mare datorie; ați semnat pergamentul de onoare al poporului românesc.

Luni în 3 Februarie la Paris a sosit momentul plății valorii acestui pergament. Faceți-o onoare subscrierii numelui vostru în istoria de vecei a neamului. Apărâți dar cauza Bănatului și de e nevoie mergeți la Rege și cu el cu toții voi cei cinsprezece la Paris....

R. S. Molin

Bancnotele „Băncii generale”

O dispoziție a resortului finanțelor. — Câteva nedumeriri.

Șeful resortului finanțelor a publicat o ordonanță prin care se iau o serie de măsuri cu privire la bancnotele Băncii generale, emise în București în timpul ocupațiunii germane, bancnote pe cari Statul român și-a luat sarcina să le preschimbă mai târziu în bilete de ale Băncii naționale, supunându-le mai întâi operațiunii stampilării.

Se stabilește astfel că și aceste bancnote ale Băncii generale, stampilate, au aceeași valoare de circulațiune, adică au cursul de două coroane, în tot cuprinsul teritoriului pus sub autoritatea Consiliului dirigent. Aplicarea stampilelor false pe aceste bilete se va urmări însă ca și falsificarea bancnotelor.

Stampilarea legală este numai aceea care arată denumirea unei casieri publice din teritoriul fost ocupat de trupele germane în vechiul regat al României, apoi stampilarea ce se va face prin Consiliul dirigent.

În privința acestora din urmă operațiuni, deslușirile ce se dau, sunt însă prea puține.

În teritoriul de sub autoritatea Consiliului dirigent circula sume destul de însemnate de bancnote de-ale Băncii generale. Unele sunt stampilate în vechiul regat al României, altele nu sunt stampilate, și, în sfârșit, a treia categorie sunt stampilate de fostele autorități maghiare. Termenul de stampilare, dat de guvernul din București e numai până la 31 Ianuarie st. v. (13 Februarie) 1919. După această dată, bancnotele Băncii generale nu vor mai avea valoare cu cuprinsul României-vechi. Dar în Transilvania? Pentru teritoriul de dincoace de Carpați se va prelunge acest termen, în cazul în care el nu va mai fi prelungit de ministrul de finanțe din București? Aceasta formează o primă serie de nelămuriri. Acum, a doua serie. Consiliul dirigent anunță că stampilarea bancnotelor Băncii generale se face și de către organele sale. Măsura poate fi necesară căci mai ales deținătorii sumelor mici nu pot și nu se vor duce până în București, sau în alt oraș de peste Predal ca să-și stampileze banii acolo. Ei vor fi stampilați și aici, în Ardeal. Dar unde? Când? De către cine? În ce condiții?

Până la 1 Februarie mai sunt două zile și Consiliul dirigent anunță că stampilarea „se va face”. Probabil după ce termenul din România veche va fi trecut... Dacă o așa, ar trebui să se spună, căci această stare nelămurită a dat cel mai bun prilej speculațiilor cari au cumpărat până în ultimul moment bancnotele Băncii generale pe nimic, dublându-le aproape valoarea în România, prin operația stampilării, care n'a fost însă instituită nici ca o prilej pentru îmbogățirea, nici ca o favorare, ci ca o măsură egală pentru toți deținătorii biletelor de bancă ale Băncii generale.

Publicul nu primește ziare

Scrisoare deschisă către dl I. Maniu

Am fondat ziarul pentru că am simțit cnie-marea și datorită de a o face pentru apărarea neamului românesc, care sub ochii noștri se încheagă într-o singură țagă unitară. Am adus jertfe materiale neproporționate cu puterile noastre modeste și muncim zi și noapte, jertfim fiecare moment al cugetării noastre ca să putem servi publicului cu orientări, despre cari suntem convinși că sunt în interesul României democratice, care se naște în zilele istorice ale prezentului.

Cei puțini, cari primind și cetind ziarul dela început au putut înțelege unele dedesubturi din multe cauze deocamdată nu se puteau da publicității, din cari totuși se putea înțelege că am avut de luptat și cu unele piedeci nu de caracter tehnic, ci puse din adins în calea năvălirii noastre puternice, *acela vor ști aprecia rostul și valoarea muncii noastre.* Prin voința noastră de fer, le-am invins pe toate... Da, voința noastră era de fer; ea a câștigat însă putere din împrejurarea că mii de cetitori își ridicase glasul pentru cauza noastră justă și ca a fost un bărbat, din încrederea celor 100 mii de oameni adunați la Alba-Iulia și a milioaneilor rămase acasă, fiind investit cu puterea cea mai mare care o poate da o națiune în mâna unuia din fiii săi, *ne-a înțins mâna de ajutor „sine ira et studio”*...

Acest bărbat sunteți d-voastră, domnule președinte al Consiliului.

Dvoastră cu obiectivitatea superioară ce vă caracterizează, ne-ați declarat, că ziarul nostru îi veți da tot atâta hârtie, cât și ziarului guvernamental care va apare, și conform promisiunii a-cesteia ni s'a și pus la dispoziție o cantitate oarecare.

Acum avem de luptat cu alte greutăți. *Zilnic primim scrisori și în fiecare moment ne cercetează cineva cu plânsoarea, că ziarul nu sosește la vreme, ba nu sosește de loc.*

Convinși de dreptatea cauzelor noastre cu toată încrederea vă rugăm, să binevoiți a lua următoarele dispozițiuni: (încă înainte de a apare organul semi-oficial al guvernului).

1. ca poșta să transporte cu cea mai mare punctualitate ziarele, —
2. ca ziarele cenzurate să poată trece liber în România, —
3. ca armata română de ocupație să nu împede răspândirea ziarului pe teritoriul ocupat, —
4. ca forurile de cenzură ale armatei române să dea imediat liberă trecere tuturor scrisorilor, ziarelor și telegramelor pentru ziare, —
5. ca autoritățile civile și militare să ne dea tot sprijinul în împlinirea misiunii noastre grele.

Cerem acestea cu atât mai vărtos, cu cât poșta din părțile ocupate de maghiari (cu toate că suntem aproape în stare de război cu ei) ne transmite fără nici o piedică, regulat, scrisorile dela Pesta până la Arad, de unde le primim cu mari greutăți.

Avem ferma speranță că și armata română, care poate fi sigură de cel mai bun patriotism al nostru, ne va da tot sprijinul în lupta noastră în contra inamicului din înăuntru și din afară.

Vă rog deci, dle președinte să primiți expresiunea celei mai mari considerațiuni.

În numele fondatorilor:
V. Hotăran, director.

Dl I. Brătianu dovedește revendicările României

Paris (Oficial). În ziua de 31 Ianuarie la conferința păcii, în prezenta delegațiilor marilor Puteri și a delegațiilor sârbi, domnul I. Brătianu, președintele consiliului, a susținut drepturile noastre asupra Bănatului pe următoarele considerațiuni: 1) pe baza tratatului de alianță dela 4 August 1916. 2) pe baza că majoritatea populației este de rasă, de cultură și de tendințe românești. 3) pe baza că Bănatul formează un tot indivizibil, geografic și etnic. Toate trei comitatele depind economiceste unul de altul, încât separarea ar însemna ruina lor. Dnul Brătianu a insistat asupra importanței politice a bunelor raporturi ce trebuie să existe între noi și Sârbi și că Dunărea care trebuie să fie frontieră, trebuie să garanteze, ea și în timpul celor zece secole trecute, relațiunile amicale între ambele popoare. Delegații s'au pus pe tărâmul argumentului cunoscut al necesității apărării Belgradului și că Austria a promis Sârbilor autonomia Bănatului după revoluția ungară dela 1848. Dnul Brătianu a răspuns că România, după cum este prevăzută și în tratatul de alianță, este gata să dea toate garanțiile de siguranță pentru Capitala Serbiei și în favoarea minorității sârbești din Banat, dacă Sârbii acordă garanții Românilor din Timoc. În ziua de 1 Februarie dnul Brătianu a fost convocat singur pentru a expune drepturile noastre asupra Transilvaniei, Bucovinei și Basarabiei. Dsa a făcut o expunere amănunțită a situațiunii acestor Provinci și a condițiunilor în cari s'au unit cu România. A insistat asupra necesității evacuării Bănatului și a necesității de a stăpâni efectiv Dobrogea și teritoriul din Transilvania, neocupat încă. Dnul Brătianu a depus un memoriu în limbile franceză și engleză asupra tuturor revendicărilor și drepturilor noastre, precum și asupra condițiunilor în cari războiul a fost condus și a situației ce s'a creat în România prin defectiunea rusă.

(Ag. Dacia).

Scrisori din Londra

Anglia și Bănatul — Nodile granițe balcanice Chestiunea Epirului — Ce se petrece în Irlanda? (Dela corespondenții noștri speciali)

Londra, 25 Ian. 1919 st. v.

Nu știu dacă vor ajunge până la voi rândurile mele. Le încredințez unei ofițer amice, unui „gentleman” cum se zice pe noi prin țara regulilor eterne, — lucru care mă face să cred că dacă va fi posibil omenesște, scrisoarea va ajunge la voi.

Intr'adevăr englezii sunt un popor ciudat: reci și lipsiți în aparență de orice urmă de temperament, îndată ce au prins amicitie sau simpatie pentru cineva, li servesc cu o conștiințozitate neobișnuită la români, nici când e vorba de propriile cauze; trebuie s'o spun însă că acest lucru se întâmplă foarte rar. Cauzele sunt multiple, dar în primul rând „răceala” engleză izvorează din nefermuri încredere în superioritatea raselor anglo-saxone. Englezii sunt popor ales al Creatorului și stau la o înălțime de care nici un alt popor niciodată și în nici o împrejurare nu se poate apropia. Desigur că și imperiul lor colonial, obținuta de a trata ca neomați pe bieții „natives”, precum și atavicele talente comerciale cu concurența dusă până la distrugere prin orice mijloace dacă e nevoie.

Astfel se explică de ce englezii privesc cu interes dar fără a lua partea cuiva frământările și luptele din Balcani și din fosta Ungarie: până și ultimul cetățean se exprimă cu rezerve diplomatică de pildă în chestiunea Bănatului. Ziarele au publicat chiar eri cu text pe două coloane și cu litere grase telegrama de mulțumire a moștenitorului de tron al mării Sârbi, Alexandru, către comitetul sârbofil din Anglia, pentru ajutorul ce l'a avut până acum și mai ales pe care speră să-l aibă de aci înainte din partea opiniei publice, a presei și a guvernului britanic. Dar nici un cuvânt hotărât, nici o altitudine francă în chestiunea Bănatului: din când în când aprecieri de înaltă teorie wilsoniană și atâta tot.

E cu atât mai caracteristică și ciudată această tăcere, fiindcă în general chestiunile balcanice se discută în presa engleză cu mare lux de amănunte și precizuni. „Times” de pildă are o rubrică permanentă „Noi granițe balcanice” cu subtitlul de „Naționalitate și teroare” unde publiciști își spun părerea.

În această rubrică am cetit de pildă răspunsul dlui Spencer Wilkinson la propunerea francezului Bonchier de a se da Salonicul... Bulgariilor, fiindcă valea Vardarului ar fi locuită în majoritate relativă de bulgari.

După principiul lui Wilson — constată Wilkinson — Salonicul ar trebui să fie dat Spaniei

Partidul național se mișcă

Pentru gasconii noștri.

Câtă vreme Consiliul dirigent — nefiind încă un organ oficial evacuat de sârbi — nu este în situație de a începe activitatea și între dragii noștri țărani — gasconii neamului românesc — veș și istoricul partid național își începe munca agitație — între șvabi.

Partidul național din Timișoara (?) a lansat apel în limba germană către locuitorii șvabi Bănat, în care asigură poporul acesta blând muncitor, că România așezată pe baze demote va asigura pe deplin dezvoltarea națională, turată și economică a fraților noștri șvabi.

Inregistrăm cu deosebită satisfacție acest spontan și hotărât al partidului național, care mai urmări bune va putea avea pentru aprecia justă a drepturilor noastre de către confederația de pace și pentru consolidarea noastră înăuntru.

Am fi dorit, ca partidul național să adreseze primul rând și fraților noștri de un sânge din noi câteva cuvinte de mângâiere și îmbărbătare, ba să arate, au suferit atâta pe urma volinților sârbești. Și până ce se va întâmpla aceasta partidul socialist poate și va preveni! noi, — și trimis totuși numerii ziarului nostru în țară, căutând și prin aceasta a ne mângâia frații și făcându-le cunoscut că suferințele lor au fost unite cu compătimire iubitoare de întreaga țară românească și că toate forurile noastre legale — mai ales la conferința de pace — au put și fac tot posibilul pentru eliberarea lor.

Noi întotdeauna am cercat, ca, cu modestele noastre puteri, să apărăm interesele naționale prin rarea cea mai aprigă a Bănatului. „fruncea româncului”!

V. Hotăran.

Situația în Germania

Năzuințe de socializare — Pierderile industriale — Situația economică — O țară în care nu se mai lucrează — Urmările

Berlin, Februarie.

Germania se găsește astăzi amenințată de mari catastrofe, fără a-i sta în putință să le amâne pentru mult timp.

Patruzeci de ani de ani de muncă încordată și patru ani și jumătate de luptă uriașă a mângâiat poporul german cu visul că țara lor va ajunge „Deutschland, Deutschland über alles...”

Astăzi însă, când adevărurile se răspândesc pretutindeni din ce în ce mai tare, pe zi ce merge se micșorează energia de muncă a poporului german. Încep a se număra săracii între ei, și numărând și pe bogați, se văd că sunt mai mulți și mai puternici cei dintâi.

După ce poporul german a ajuns starea înfloritoare în cultură și manifestare etnică, să ni-zuește acum la socializarea acestei vieți. Chestia e la ordinea zilei. Cercurile politice păstrează până în momentul de față o oarecare rezervă și încep a recunoaște înaintea opiniei publice că este prea de timpuriu rezolvarea problemei care bătute Rusia. Muncitorimea orașelor germane pe care foamea o face să se învârtăască mereu în același cerc de idei (ideea principală, că ea are puterea de a lua în stăpânire tot și toate bunurile pe cari le produce), nesocotește situația precară a uriașei industrii, în împrejurările de azi, când socializarea ori comunitatea bunurilor ar fi o sântură în întuzere, făcută cu mâinile legate. Tabelele statistice, bilanțele și rapoartele financiare ale stabilimentelor micelor, fabricilor, chiar cele cari sunt proprietatea statului, arată deficiente foarte mari.

De-ale vremii

Far West... în Ungarn

„Fremdenblatt” scrie: Chiar la porțile Vienei să petrec minunate întâmplări, cari bat recordul oricărei istorioare de ale lui Buffalo-Bill ori Preilor-roșii. În țara ungurească, pe șes, comunicația cu trenul este aproape imposibilă. Ești ziua la la amezi jăruit de bande.

Minutul redactor dela „zaitungul” firtatului moș Franz Jozsef supranumit de bănațeni Cătărană, recomandă austrieicilor, cari pleacă la Pesta un coferas de Handgranate, vreo câteva pistoale, dar mai cu efect o mitralieră cu un brâu de 10.000 gloanțe.

fiindcă populațiunea orașului se compune în majoritate din . . . evrei spanioli.

La aplicarea principiului wilsonian însă trebuie luat în considerare că bulgarii s'au folosit de bulgari în afară de armele administrative, școlare, bisericiești etc. de metode mai sumare de direcție exterminare, invazii, masacre, comitajii . . . Prin aceasta, spune dl. Wilkinson, bulgarii s'au dovedit a fi un popor barbar și spiritul principiului wilsonian cere ca cei stabili să fie puși în primul loc la adăpostul furiei popoarelor primitive și barbăre, pentruca pe viitor ruinele de orice fel să nu mai fie cu putință.

Nu-l cunosc pe dl. Wilkinson, dar mi-am luat îndrăzneala de a-i adresa câteva rânduri rugându-l să aibă bunătațe de a studia din acelaș punct de vedere și chestiunea Dobrogi și mai ales a . . . Banatului. Sper să-și publice aprecierile și în aceste chestiuni tot în „Times”. În orice caz la cea mai apropiată ocaziune o să vă pot da lămuriri mai interesante.

De altă parte se agită mult în Anglia, Grecii, cari vor să pue mâna pe întreg Epirul, răpind Albaniei o bună parte de Sud, și vind să stăpânească pînă la răsăritul strătorii care închide Adriatica, această mare italiană astăzi.

Cunoscutul publicist englez Lamington discutând chestiunea Epirului și-a permis să constate că o comisiune internațională a fixat granițele Albaniei în 1913 pe baza unor anchete făcute la fața locului și că dezastrul Greciei nu ar fi tocmai justificat.

Un domn Carapanos, grec din Epir, fi răspunde dlui Lamington, cu o argumentare într-adevăr uluitoare. În 1913, spune grecul, județul Corița n'a fost alipit Albaniei decât din motive de pură rațiune politică. Nu-și amintesc dl. Carapanos că vechiul vilaiet Corița și Castoria au nu mai puțin de 23 de sate românești cu 38,600 de locuitori și că vilaietele Monastir și Cosovo (Pindul) au 140 de sate românești cu 210,000 de locuitori, cari precum se afirmă în cercuri bine informate de aci, vor cere la Paris să li se acorde independența. (N. R. Lucrul s'a și întâmplat în timpul când scrisoarea era pe drum).

Vă mai trimit o corespondență cu amănunte interesante și desigur puțin cunoscute la voi despre chestiunea irlandeză care preocupă astăzi pe deosebire opinia publică engleză. Cum se va ivi un nou prilej, vă mai scriu, mai mult și poate lucruri cari ne privesc și mai de aproape.

Economice și financiare

Organizarea financiară

Cea mai însemnată datorință a statului e organizarea financiară pe baza unui sistem cât se poate de simplu, corespunzător timpului și împrejurărilor locale. Aceasta organizare tinde întracolo, ca să procure mijloacele materiale, necesare pentru susținerea statului. Situația financiară a statului e oglinda fidelă a bunăstării materiale și a propășirii culturale a cetățenilor săi, în aceeaș proporție cresc însă și proporțiile personale și reale ale statului și acoperirea lor, cu deosebire astăzi după războiul mondial de 5 ani, cauzează în general statelor grije foarte mari și conducători finanțelor fac proiecte, preste proiecte, în ce mod ar fi posibil a refăce echilibrul financiar al statului.

În timpul vechiu, când pretențiunile statului primitiv erau neluminate, era mai ușor ale acoperi din venitul statului; dar astăzi toate statele suau silit să câștige mijloacele materiale ce-sunt de lipsă pentru acoperirea cheltuielilor din impositiile aruncate asupra cetățenilor.

Impositiile acestea sunt foarte diferite. În Ungaria, în timpul din urmă, suma impozitelor directe sau indirecte, sub 40-50 de titluri deosebite, s'a urcat la 3 miliarde de coroane și astăzi, când sepele războiului au crescut foarte, pe lângă rădicarea la 80%, a impositului aruncat asupra câștigului de războiu, proiectează o dare nouă așa numită „dijma de avere”, dela care așteaptă detragerea asemnărilor băncii centrale, emise în număr prea mare și restabilirea echilibrului finanțelor, conturbat de urmările dezastruase ale războiului.

Impozitele statului maghiar se împart în trei grupe mari: 1, dările directe, cari se află în stadiul dezvoltării și schimbării fundamentale, dela care se așteaptă mari rezultate, 2, competențele de timbru și drept, cari în anii precedenți au trecut prin mai multe schimbări, rezultatul încă e necunoscut; 3, dările de consum, cari au ajuns la culmea dezvoltării și în mare grad apasă clasa proletară.

Sistemul de încasare al acestor impozite e foarte complicat și pretinde multă practică, lucru încontint și zel mare, teoriile financiare eșuând în practică adeseori și orice schimbare a dărilor pretinde mult studiu, timp și acomodare față de împrejurările actuale, precum și consultarea factorilor experți și interesați.

Ce e drept că știința finanțelor e obositoare, plătitoare și îngrădă, iar ocupația funcționarilor e delicată și expusă la cele mai multe neplăceri din partea tuturor, fiindcă se știe destul de bine, că nime nu plătește „bucuros” darea impusă dar e recunoscut, că fără conlucrarea funcționarilor financiari, toate agendele statului ar sta pe loc.

Deaceia grija celor puși în fruntea treburilor Statului trebuie să se îndrepte în primul rând asupra acestei chestiuni, căci baza Statului modern este o bună organizațiune financiară.

Dr. G. Ciută

Desființarea consiliilor naționale

În județele și orașele cu drept municipal unde administrația s'a luat în primire și s'a constituit prin organele locale, comunale, cercuale, comitatense, precum și alte corporațiuni, instituite în timpul revoluției, cari au existat până acuma în lipsa administrației, sau pe lângă administrația locală, au fost desolvate, ne mai având autorizația de a îndeplini nici într-o direcție puterea publică.

Arhivele, registrele și actele de administrație de orice natură a acestor consilii se vor păstra până la alte dispoziții de președintele consiliului național local sub răspunderea personală, având îndatorirea a le pune la cerere la dispoziția prefectului.

Asupra venitorilor și cheltuielilor, a administrației de bani și materiale, care le-au avut consiliile în decursul funcționării lor, se va face socoteala prevăzută cu piese justificative legale. Socoteala se va înainta de către organele responsabile Consiliului național respectiv, de unde vor fi înaintate prin prefectura municipiului la resortul de interne al Consiliului dirigent.

Prefecții vor înainta raport despre consiliile naționale locale, care au funcționat pe teritoriul municipiului, indicând care consilii au înaintat socotelele despre administrația de bani și materiale, și care nu au satisfăcut acestei îndatoriri, și dacă nu, din ce motive nu au satisfăcut ordinului dat.

Scrisori din Budapesta

Narodna Uprava — Colonelul francez La Touche — Ce știe Petrovici Marco — Ce scriu ziarele maghiare, și de ce scriu așa

Dela corespondentul nostru special

Budapesta, 6 Febr.

Consiliul dirigent sârbesc din Neoplanta, (Ujvidék), Narodna Uprava dă o desmintire categorică știrii lansate de Consiliul din Sibiu, despre evacuarea Banatului. Se subliniază declarațiile făcute de generalul sârb Bojovici, anume că francezii s'au găsit în fața unei situații foarte dificile și că s'ar fi sărbii, pe linia Orsova—Lugoș. Comunicatul Narodnei atrage atenția populației din Banat, ca să renunțe la iluzia, că Conferința de pace ar schimba întrucâtva starea de azi. Conferința va fixa numai granița definitivă, care — zice comunicatul — este aproape cea demarcațională. (Paște murgule. . . N. R.)

Comnatul generalului Franchet d'Espérey colonelul La Touche a sosit zilele acestea la Budapesta spre bucuria ungarilor. El este inspectorul trupelor de ocupație și se zice că nu ar fi mulțumit cu serviciile făcute de loc. col. Vyx, care a dat în frâu lăburii armatelor române, ceho-slovice și sârbilor. Cine știe?

Dar unele cercuri dau ca sigură plecarea loc. colonelului Vyx. Nu mă pot stăpâni să nu zic una bună și românească: Pasărea bănatului visează.

Petrovici Marco locuiește pe strada Vörösmarty 34/a. E și el un „ministru”, formează și dânsul o „ambasadă” — în zisa „Românului” — însă jugo-slav. Și știe că contele Károlyi, a adresat un memoriu către guvernul Angliei, în care oferă „magyarhaza”, țara ungurească, oricărui principe al casei domnitoare la Londra. Și mai știe că, guvernul republicii din Budapesta a trimis pe cunoscutul scriitor maghiar Ignotus (Veigelberger Hugo) cu acel memoriu în Anglia, dându-i 400.000 franci pentru propagandă și 25 mii franci spese de călătorie.

„Az Est”: Valahii au sărat funcționarii de tren în Ardeal. Săcuii sunt belii de vii. În România revoluție. Valahii au pierdut Banatul etc.

„Pesti Hirlop”: Ministrul de războiu Böhm a dat pe ascuns 150 mii puști cehilor acelor, cari făcuse țara și incetșor ne sugrumă.

„Magyarország” nr. din 4 Febr. Are la loc de frunte o scrisoare a contelui Károlyi, președintele republicii, care sună astfel:

„Dau de știre tot poporului unguresc, dar mai întâi să știe cetățenii din ținuturile ocupate, necinstii, bătuți în suferință, să nu se teamă, nu-i vom părăsi niciodată. Martiriul și calvarul pe care l'a urcat va fi mântuirea ungarimii.”

Nu mai continui cu năsbățiile astea, le dau o scurtă explicare:

„Az Est” dela intrarea trupelor aliate a pierdut din tiraj 200.000 exemplare. „Pesti Hirlop” e pe ducă, iar „Magyarország” chiar azi s'a contopit că „Az Est” căci afară de șoarecii din bugetul statului nimeni n'o mai mistue.

I. Opincă

Cetățeni ai României mari către Regele lor

Românii din plasa Șiriei, locul de naștere al lui Russu-Șirianu și al altor înfocați stâlpi ai Românismului, au trimis regelui lor, regele României Mari, o urare, care n'a putut ajunge la destinație fiindcă poșta maghiară a refuzat să o primească, din care cauză o reproducem noi în cele ce urmează, să servească drept pildă și îmbărbătare multora cari tânjesc și lăncezesc în așteptarea armatei române:

Măiestății Sale Ferdinand I, Regele României Mari.

Sire!

Poporul român din cercul administrativ Șiria, comitatul Aradului, care dela declararea activității naționale, după lupte crântene cu sibirii poporului românesc singur a fost în stare să aieagă prin aclamație deputat român în parlamentul fostei Ungării cetind în „Gazeta Oficială” Nr. 3, decretul Măiestății Voastre asupra încorporării acestui ținut în România Mare, săltând de bucuria împlinirii visurilor seculare, a dispus ca portretele Măiestății Voastre și a adoratei Regine să decoreze ca orocrotorii locuintele noastre în semn de supunere și adorare m'a însărcinat pe mine, alesul comisar popular al cercului ca cu ocaziunea Anului nou să Vă prezint omagiile și felicitările lui. Drept aceea Sire! primești omagiile de supunere și felicitare ale poporului care Vă dorește ca bunul Dumnezeu să Vă trăiască la mulți fericiți ani, împreună cu adorata Regină și întreaga Familie regală. Dumne-uu bunul să se îndure și să ne ajute, ca cât mai curând să aibă poporul ocaziunea dorită a Vă vedea în persoană și să Vă puteți convinge de loialitatea și dragostea ce Vă poartă Măiestății Voastre, Reginei și Casei domnitoare.

Șiria, 10 Ianuarie 1919.

Cetățean al României Mari și al Măiestății Voastre umilit servitor

Dr. Jacob Hotărău

comisar popular al cercului Șiria

Eroism maghiar

Șiria, 5 Febr. (Scrisoare întârziată). Pe linia ferată a societății „Arad-Ciănad” a sosit un tren blindat maghiar cu vre-o 100 soldați armați. — Zărind acești apărători „viteji” ai integrității fostei Ungării, pe câțiva români pacinici vândând lepurii, i-au desarmat pe aceștia, iar unul dintre ei, care voia să scape, a fost urmărit cu focuri de pușcă și rănit.

Eroi maghiari cu toate acestea n'au cutozat să-și părăsească trenul blindat.

Majlath n'a fost arestat

— Un comunicat —

Cu toate desmintirile date, se menține cu tenacitate știrca că episcopul romano-catolic Majlath ar fi fost împiedecat în îndeplinirea funcțiilor sale oficiale, că ar fi fost deținut, ba chiar că ar fi și acum închis. Ținem a constata din nou că nici episcopul Majlath și nici alt episcop ori alt demnitar bisericesc de pe teritoriul ocupat de armata română n'a fost niciodată împiedecat în îndeplinirea funcțiilor sale și n'a fost deținut, ci este, și sunt în libertate și față de ei nu este în aplicare absolut nici o măsură excepțională. Orice altă afirmație este o pură invenție tendențioasă pentru a produce neliniște.

(Biroul presei)

Generalul Soos la Arad

Revistă asupra trupelor gardei maghiare

Comandantul militar al orașului Seghedin, generalul Soos, a trecut în revistă la 5 Februarie trupele gardei maghiare din Arad. Cu această ocazie a adresat soldaților următoarea vorbire:

„Vederea voastră în serviciu republicii maghiare drept motiv de mândrie pentru că armați în mâinile guvernului este o unealtă puternică contra oricărui atac care ar îndrepta contra rezultatelor revoluției, în viața grea în care să află țara ungurească, trebuie fiecare cetățean însemnată d-voastră în mâinile voastre, în forța brațelor voastre, în disciplina voastră și zăce soarta Ungariei. Dacă vom dovedi că suntem gata de a suferi cu această armați nu numai ordinea internă de apărare hotarele țării atunci e asigurată existența patriei și republicii maghiare și integritatea teritorială.

Pătruns de această convingere, nu există soldat maghiar care nu ar îndeplini datoriția patriotică. Aceasta înțelegem și va duce în curând și pe voi din ordinul guvernului maghiar la gura văilor cari es din Ardeal pentru a ținea pept cu arma în mână cu armata română care în contra tratatului de armistitiu se apropie de internul patriei maghiare.

Dușmanii noștri sunt românii care locuiesc pe pământul țării ungurești. Armata regală română însă n'are ce căuta pe acest sfânt pământ. În oțel va mușca această țară românească care se va încumeta să spargă șău alcațuit cu trup și suflet cu brațul înaintea de voi. Nu vom suferi niciodată dărăbuirea Ungariei!”

Soldații au primit cu însuflețire vorbirea patriotică a generalului.

Nu știm dacă știrii francezi din Arad au înțeles și au transmis mai departe acest discurs al generalului maghiar, discurs rostit din împunătorie și în numele guvernului din Budapesta. Nu îndoiim în orice caz că asemenea provocare nerușinată ar putea fi urmată de conferința dela Versailles, fără a ni se da noua dreptul de a ne pregăti și a lua măsurile cuvenite ca generalul Soos să se înșele în pronosticurile sale.

Deaceia o grabnică organizare a armatei noastre teritoriale e mai mult decât necesară iar însuflețirea cu care soldații maghiari au primit cuvintele generalului lor, pot servi de pildă și de avertisment fecilor noștri cari nu și-ar da seama că cel care astăzi nu pune mâna pe armă e de două ori pierdut.

Informațiuni

— Se crede că delegatul Basarabiei pentru chestiunile tehnice la conferința de pace va fi dl Paul Gorie.

— Sir Barclay ministrul plenipotențiar englez în România a plecat din București în Anglia. (Ag. Dacia).

— În cercurile politice de aci se afirmă că dl Take Ionescu va sosi în curând în România. (Ag. Dacia).

— Corpul învățătoresc dela școala gr-or. rom. din Tilișca aranjază în 215 Februarie a. c., cu ocazia sărbării hramului școlar, o producțiune teatrală, împreună cu dans, în care invită pe toți binevoitorii școlii.

Venitul curat e destinat bibliotecii școlare și parohiale, ear 10% fondului orfanilor. Invitări speciale nu se fac.

— Pentru fondul orfanilor încasăm dela fiecare abonat de an: 2 cor. de 1/2 an; 1 cor. de 1/4 an; 50 fil. Administrația.

— Din Budapesta aflăm că fratele președintelui republicii maghiare, contele Károlyi în înțelegere cu subprefectul și alți conducători ai vieții publice, a ținut a Székesszékhez o mare adunare, și au protestat în contra politicii guvernului maghiar, care va duce la dezastru, votându-i neincredere.

Astfel de protestări s'au produs în mai multe centre ungurești.

Ziarele maghiare cu toate acestea nu sunt cenzurate și pot reproduce liber chiar și atacurile cele mai violente în contra guvernului.

Este de prevăzut că zilele guvernului acesteia de operă sunt numărate.

— Sâmbătă a plecat din București o parte din delegații români la congresul de pace, iar ceilalți parte va pleca mai târziu când materia lui trebuincios va putea fi adunat.

— Timbrele emise de Statul ungar nu mai au valoare în cuprinsul teritoriului de sub autoritatea Consiliului dirigent, și vor fi scoase din circulație. Timbrele pentru actele și documentele publice se vor plăti în bani.

— Resortul instrucțiunii publice aduce la cunoștința studenților ardeleni că Căminul studențesc din București se va deschide la 10 Februarie st. v., nu la 1 Februarie cum fusese anunțat. Plecarea din Sibiu va fi la 9 Februarie.

— Până la întoarcerea în țară a dlor Tache Ionescu și Brătianu, nu se va face nici o remaniere ministerială.

— Trenul direct care va începe să circule peste câteva zile între București și Paris va fi tren militar și va fi compus din trei vagoane cu câte 18 locuri pentru dormit și un vagon restaurant. Acest tren va fi păzit cu mitraliere. La plecarea din Paris se vor mai atșa acestui tren câte un vagon special pentru Elveția, Austria și România. Pentru persoane particulare se vor rezerva câteva locuri din Elveția pentru România, iar din Austria se vor putea ocupa toate locurile rămase libere. Drumul București—Paris va dura 4 zile. Cu primul tren va pleca la Paris ministrul Franței și dl general Coandă delegatul României la conferința de pace.

— La Mediaș se organizează pe ziua de 215 Februarie o producțiune teatrală corală urmată de joc, sub conducerea dlui învățător Ștefan T. Secetă.

Venitul curat e destinat pentru fondul copiilor orfanii de războiu.

Suntem convinși că nu va fi om de bine în Mediaș care să unească „utilim dulci” și să nu pretacă o seară frumoasă, garantând totdeauna o bucată de pâine unui biet copilăș condamnat astfel să piară de foame, fizică sau morală.

Exemplul dlui învățător Secetă este din cele mai bune și mai demne de urmat.

— S'a inaugurat la Chișinău „Casa noastră”, care va face exproprierea în Basarabia. Cu această ocazie a vorbit președintele statului țării dl Halipa.

Ultima oră

Mașinațiuni maghiare

Sibiu, 10. Ziarele maghiare continuă a publica diferite știri tendențioase despre atitudinea puterilor Antantei cu privire la înlăturarea idealului național român și unirea cu regatul român a tuturor teritoriilor locuite de popor român. În special în timpul din urmă cu scopul de a desorienta lumea română și de a încuraja mișcările ireidente și bolșevice maghiare au fost lansate diferite știri privitoare la finuta Italiei prezentându-o contrară înlăturării întregirei neamului românesc. Deși facem prin aceasta o repetare a lucrurilor deja cunoscute, în scopul exactei orientări a tuturor, reamintim faptul, că guvernul italian, încă în luna Noemvrie anul trecut, a recunoscut cu toată hotărârea și în mod categoric unitatea națională a tuturor românilor, fapt care, la vremea sa, a fost publicat de toate ziarele. (Ag. Dacia).

Omor și jefuire

Deda (com. Turda-Mureșului) 8 Febr. Dna Salomea G. Stănilă arendătoare ospătării comunale din Deda și fata de prăvălie Filofteia Lupea au fost ucise și jefuite de doi indivizi. Făptuitorii au fost prinși, arestați și predați judecătoriei.

Banii și obiectele furate au fost aflate la dânsii.

Anchetele Comisiei interaliate

Arad, 9 Febr. Căpitanul englez Pomerol, plenipotențiar comisiei de control a Antantei, cercetând faptele de cruzime și jaf ale bandelor maghiare în Clucea și jur, a plecat spre Cluj.

Banchetul românilor din Paris

Paris, 9. Zilele trecute cu ocazia aniversării ziarului „La Roumanie” s'a dat un banchet la care a participat și dl Take Ionescu. S'au ținut vorbiri prin cari s'au arătat din nou sentimentele de fraternitate dintre români și francezi. (Ag. Dacia).

Liberarea unui socialist german

Berna, 7. Socialistul democrat Merkel, care a fost închis de câteva zile în Solingen, a fost eliberat ieri în urma intervenției telegrafice a conferinței internaționale din Berna, cu condițiunea însă de a nu părăsi Solingen și de a se prezenta de două ori pe zi la autoritățile engleze. (Ag. Dacia).

Aliații elminează Odessa

Odessa 9. Biroul interaliat de aici, dorind să vină în ajutorul populației, a hotărât ca grăul sosit cu ultimele două vapoare să fie împărțit chiar prin biroul populațiunii. (Ag. Dacia).

REGATUL ROMÂNIEI Ministerul de Finanțe. — Datoria Publică

IMPRUMUTUL UNIRII 5% din 1919 PROSPECT.

În virtutea Decretului Lege din 15 Ianuarie 1919, Guvernul Român emite renta amortibilă 5% din anul 1919. Acest împrumut are de scop retragerea numerarului, care este mult prea abundent față cu nevoile noastre economice și apoi îndulțirea nevoilor Statului urzate prin punerea în aplicare a noilor legi sociale.

Condițiunile de subscriere. În baza prospectului de mai sus, subscrierea împrumutului UNIRII 5% din 1919, va începe în ziua de Luni 4 Februarie. Subscrierea se va face: În București: 1. La Ministerul de Finanțe, la Casa de Depuneri, Corespondență și Economie și la toate Casele Publice.

Caută Dictionar rom-germ. La crotoria Nicolae A. Ci diu Deva să cauți mai mulți lucrători cari să pricep bine la